

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

☐ ☐
Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Lipsa predicilor.

La Arad s'a făcut în zilele acestea, o fundațiune unică în felul său, asupra căreia trebuie să ne oprim la acest loc. Dimitrie Ardelean notar în Giula-Varșaud a lăsat consistorului din Arad o fundațiune de 10 mii coroane — »*pentru promovarea predicii în bisericile românești*«.

Este cu neputință să nu remarcăm în acest gest generos, un simptom foarte caracteristic vieții noastre bisericești moderne. Atenția tot mai neînsemnată ce s'a dat predicilor în biserică noastră, a fost în repetite rânduri remarcată de revistele noastre bisericești, la Blaj ca și la Sibiu și Arad. S'a accentuat, în repetite rânduri în coloanele ziarului nostru, că sporirea tot mai bătătoare la ochi a pocăiților, este în legătură *directă* cu neglijarea predicilor în Dumineci și sărbători.

Poporul are lipsă de hrană sufletească, și neavând cine să i-o dea în biserică, să duce aiurea unde o capătă și pe urmă nu el este vinovat de rătăcirile în cari lunecă.

Cadrele umanitare ale legii noastre creștinești sunt așa de vaste, încât încap în ele aproape toate problemele vieții, asupra cărora religia ar trebui să-și rezerve cuvântul ei îndrumător și mângâietor, ca să fie cu adevărat biserică *vie*.

Fiecare rând din Evanghelie, șir din ecteniile, rugăciunile și acțiunile ce întovărășesc serviciul divin, sunt totatătea subiecte de predici, după cari e atât de însetat sufletul poporului. Ce se mai zicem apoi de diferitele subiecte din viața de toate zilele, ce ne întimpină la tot pasul? Ce se mai spunem de multele vicii, ce bântuie în sânul poporului, și cari nu pot fi estirpate decât cu puterea cuvântului și cu

zel adevărat apostolic pentru binele sufletesc al credincioșilor?

E un teren atât de vast, un teren ce ar aduce cele mai îmbelșugate roade, dacă ar fi cultivat cu grijă, iar altfel nu aduce decât spini și polomidă.

„Mergând învățați toate neamurile“ a zis Mântuitorul și porunca lui sfântă nu se îndeplinește numai administrând sacramentele, ci predicând cuvântul dumnezeesc, talmăcind litera moartă, ca aceasta să prindă rădăcini în sufletele credincioșilor.

* * *

Fondatorul Dimitrie Ardelean, când ș'a testat averea pentru înflorirea amvonului a constatat o lacună, simțită în viața noastră bisericească și, indirect, a constatat și faptul trist dar *adevărat*, că preoții noștri, mai ales în vremea din urmă, și-au cam uitat de îndatoririle ce le aveau față de popor, în calitate de „luminători“ ai acestuia!

Fie ca acest act nobil și simptomatic, să atragă atenția cercurilor conducătoare din toate centrele bisericești, pentru a sana o neglijență condamnată, pe care vin chiar credincioșii și o reproșează clerului.

Idealismul obiectiv.

— Revizuirea idealurilor —

Discurs acad. de epis. Dr. O. Prokászka

— Tradus de Dr. C. Pavel —

(Continuare.)

Bunurile spirituale aparțin unei sfere mai înalte și mai superioare; pot fi însă cobilite în noroiul vieții și în involburările haotice ale aceluia, dar aici ele nu sunt la locul lor. Putem să ne războim pentru tot ce avem mai sfânt și putem pe urmă să și cădem; putem fi cei mai curați la inimă și totuși să fim stropiți de tina opiniei publice; putem să oșim pe teren pentru cele mai

ideale interese și totuși să fim despoiați de condițiile vieții și ale fericirii noastre. Poți fi fiul lui Dumnezeu și ești răstignit pe cruce. Inșă tocmai aceasta e nota cea mai caracteristică a idealului, că e supramondial și totdeauna învinge, dar numai la locul lui, la înălțimea lui, adică în sfera cea deasupra patimilor, armelor, forțelor pământești, a crucilor și a furcilor. Ethosul totdeauna e suprafizic și supramondial; aceste două trăsături ne dau proba lui și ne spun, de unde vine și unde duce.

Și tot la același rezultat ajungem, considerând mai de aproape natura dreptului. Dreptul nu se poate stoarce din gliă și nu-l putem dura ca și un zid de fer, dacă îl reducem numai la baze naturale. Din contră temeliile dreptului trebuiesc depuse într-o realitate transcendentă, pentru că în deosebi sancțiunea dreptului nu se poate să-o aștept și să-o pretind dela vre-o probabilitate immanentă, ci dela realitatea spirituală transcendentă.

Legea are trebuința de sancțiune. Legea și dreptul numai așa pe hârtie, stilizate cu multă bătaie de cap, motivate la fel, apoi votate și pe urmă declarate drept voința corpurilor legiuitoare, încă nu-i drept și nu-i lege. Ca să devină de fapt drept și lege, trebuie să facem din ele forțe inviolabile, să le facem realități, adică să le câștigăm valoare. Și ce putere va fi sancționând legea? Mă abțin dela filosofări abstracte și nici nu-i trebuință de aceste acum, când ne stau la îndemână experiențele războiului mondial. Vedem cu toții cum se nesocotește „jus belli et jus gentium“, fie acela fixat în cele mai inescapabile teze și determineze oricât de exact ceace e permis și ceace nu-i permis din partea beligeranților. Așa de ex. este îngăduit să stingi mii de vieți vitejești, dar nu-i iertat să învenezi fântânile; poți întrebuința arma contra oștirii dușmane, dar în aceeași vreme nu-i iertat să ucizi vre-un copilăș inofenziv. Și totuși ce vedem? Vedem, că în vâltoarea războiului toate aceste teze ale dreptului internațional sunt mebagate în samă. Vedem, că toate tratatele dreptului internațional au devenit niște hârtii, aruncate de ici-colea, și mai vedem, că e zădărnice orice proclamare de drept, dacă dreptul acesta nu-i sancționat, dacă îi lipsește tocmai tăria aceea supremă, care singură e în măsură să sancționeze legea, normativul vieții și al faptelor noastre.

Inclemenți în fața acestui trist aspect, uluiți de valoarea efemeră a dreptului de

războiu, precum și de ceea ce tratatele internaționale, o samă de publiciști au lansat ideea, că legea de războiu și toate drepturile internaționale numai așa le vom putea scuti de orice încălcări, dacă le-am reduce la baze pur naturale, — la drepturile naturale ale omului; — cu alte cuvinte, dacă fără nici o restricțiune și parafrazăre le-am îngrădi în stilul dreptului natural. Zic unii, că dreptul are să fie just și real, și atunci întru apărarea acestui drept, clădit pe adevăruri interne și naturale, vor sări toate neamurile și o lume întreagă cu toate protestările și cu toată revolta sentimentelor sale va împedea violarea acestui drept.

(Va urma.)

Interview cu fostul prim-ministru român Carp. — Corespondentul din Viena a ziarului „As Est“ Dr. Lázár, a fost primit în audiență de fostul ministru prezident Carp, care i-a expus situația internă politică din România. Carp, la întrebarea corespondentului asupra vederilor politice ale lui Filipescu a făcut următoarele constatări: Filipescu nu e statornic în principiile politice, azi declară una, ca mâine se urmează altceva. E de o fire energetică, ofenzatoare, nu ține cont de mijloace. Declarațiile lui Filipescu, cu care nu discut, pentru mine nu au nici o importanță. În politica internă a României sunt la stăpânire două partide, acțiunea unuia e totdeauna contrazisă de celalalt partid. Aceasta acțiune se observă și în actualul războiu mondial. O partidă simpatizează cu Monarhia, cealaltă natural, că trebuie să adereze la ententă, ca să fie opoziție. Lupta aceasta e lupta politicii interne. *E tare probabil ca ambele partide să se împace și să se alăture de puterile centrale.*

Excelența Voastră, nu e posibil ca partidele să adereze la cealaltă puteri beligerante?

— Nu. *E eschis ca România să ia armele contra puterilor centrale.*

Românii din Ungaria solidar și vitejește s'au luptat contra rușilor.

— Adevărat.

În jurul capitulării Muntenegrului. — Ziarele londoneze anunță că dorința manifestată de regele Nicolae al Muntenegrului de a încheia o pace separată a provocat o mare nemulțumire în armata sa. Generalul Martinovici a luat conducerea nemulțumirilor ce vor să lupte mai departe, dacă nu sub drapelul propriu, cel puțin sub drapelul sârb.

„Idea Nazionale“ anunță că generalul Martinovici a sosit pe neașteptate cu trupele sârbești din Scutari și a silit pe regele Nicolae să revoace cererea de pace.

„Berliner Lokalanzeiger“ anunță din Lugano că știrea agenției „Stefani“ că Muntenegru voește să continue lupta, a produs cea mai mare impresie în Italia. Forma în care aceasta știre a fost lansată arată că e

cel puțin în parte adevărată. Ministrul muntenegrean, Minsrovici a sosit la Brindisi și a comunicat în mod oficial ministrului de externe italian, că regele Muntenegrului a respins toate condițiunile de pace ale Austriei și că prin urmare lupta va continua. El a adăugat, că speră, că sfârșitul tragic a Muntenegrului va distruge toate calomniile, cari au fost mai rele ca dușmanul.

Comentariile celei mai mari părți a presei își dau impresia, că Italiei nu-i este absolut de loc plăcută aceasta întorsătură a lucrurilor. Ea e pusă din nou în fața alternativei, dacă trebuie să ajutoreze Muntenegru, sau nu. În timp ce Italia se familiariza cu ideea de a abandona aventura albaneză, iată că i-se deșteaptă noi iluziuni.

„Frankfurter Zeitung“ anunță, că Italia a primit cu uimire și neîncredere știrea relativă la ruperea tratatelor de către Muntenegru. Presa italiană e foarte rezervată.

Condițiile de capitulare a Muntenegrului. — Comanda supremă austro-ungară a dat la iveală nota în care se stabilesc condițiile de capitulare ale Muntenegrului; ele se cuprin în zece puncte. În înțelesul acestora Muntenegru e obligat să predeie la timpul și locurile statorite toate munițiile și armele. Până la încheierea păcii Muntenegru va servi de bază pentru operațiile strategice. Guvernul muntenegrin ia responsabilitatea, că populația va fi liniștită și decumva vor avea loc nemulțumiri vor cere ajutorul trupelor austro-ungare pentru restabilirea ordinii. Toți prizonierii austro-ungari și germani sunt lăsați liberi, asemenea și comanda noastră militară a concediat acasă pe toți ostașii muntenegrini, cari au depus armele în 17 Ianuarie. Administrația publică și pe mai departe va fi deprinsă de autoritățile muntenegrine. Se

FOIȚA.

Dr. Vasile Hossu și fondarea ziarului „Unirea“.

— Reamintiri. —

II.

Profesorii de teologie din Blaj, când am fondat ziarul „Unirea“, am hotărât, să-l subscriem toți patru, și ca redactori responsabili. Și prin aceasta am voit să dăm expresiune perfecte noastre armonii de vederi și de simțiri cu privire la noul organ. De altă parte mai credeam, că vaza feii crește atât înaintea clerului, cât și a celorlalți cetitori, prin faptul, că toți membrii corpului profesoral luam asupra-ne răspunderea nu numai morală, dară și legală pentru redactarea foii. Cu atât mai vărtos o credeam aceasta, cu cât regretatul Dr. Alex. Grama, ca fost redactor al foii bisericești, avea deja reputațiunea de publicist probat și foarte apreciat din partea clerului nostru.

Descoperind mitropolitului Vancea planul de a figura ca conredactori responsabili toți profesorii de teologie de pe atunci (1890/1), ne-a sfătuit, ca foaia să o subscriem numai unul, ca redactor responsabil înaintea legii civile, rămânând pe lângă ceialaltă

numai răspunderea morală și materială pentru foaie.

Prin anii 1890, adecă procesele de prese, intentate foilor românești, erau la ordinea zilei. „Unirea“, ca foaie politică românească încă se putea aștepta la onoarea de a fi luată la ochiu de vre-un domn procuror regesc și improcesată. Și dacă ni-se intenta proces de presă, subscriind toți „Unirea“, lumea ar fi avut interesantul spectacol de-a vedea deodată înaintea curții cu jurați și poate chiar și la închisoare pe toți profesorii unei înalte școli românești. Este adevărat, că acel proces ne-ar fi câștigat popularitate, după care nu am umblat, și ar fi servit ca bun mijloc de agitație politică, care a fost străină de intențiunea noastră, în realitate însă putea cauza neplăcerile, de cari se temea fericitul mitropolit, și putea fi dezastruos pentru institutul, la care am fost aplicați ca profesori.

Cumpănind sfatul binevitor și motivele, pe cari se razimă el, am renunțat la propusul nostru de-a subscrie „Unirea“ toți fondatorii, ca redactori responsabili.

Chestiunea, că din patru, care să subscrie foaia ca redactor responsabil, am rezolvit-o așa, că am impus această sarcină celui mai tiner dintre noi, adecă lui Vili. Astfel întâmplarea a adus cu sine, ca Dr. Vasile Hossu să fie primul redactor al Unirii. Și întâmplarea a rezolvit chestiunea redac-

țională în chipul cel mai potrivit și spre mulțămirea generală.

Dr. Vasile Hossu nu avea încă 24 de ani impliniți, când a luat asuprași redactarea Unirei, dară, deși tinăr, era bărbat matur și deplin format pentru importanța sa chemare. El pe lângă un fizic sănătos și simpatie dispunea de o cultură filozofică și teologică vastă și cu temei. Principiile lui erau clare și cristalizate. Ingeniul lui ager și pătrunzător momentan știa să distingă și să aleagă în fiecare lucru, ce e esențial și ce e cu scop să se releveze și să se propună cetitorilor. Deși de un temperament vial și deschis, totuși în scris era calm, dară deodată și cu spirit și cu temperament. În viața socială prin manierele sale fine, gustul elegant, marea lui elasticitate și desțeritatea de a-se ști afla în orice situație, au făcut din profesorul Hossu în curând cea mai simpatică și mai respectată persoană nu numai în Blaj, ci întreagă Provincia mitropolitană.

Nobleța inimii, fermitatea caracterului, cunoașterea de limbi și de oameni, precum cealaltă aptitudine alese ale profesorului Dr. Vasile Hossu, erau tot atâtea calități, cari ni-l prezentau ca pe un redactor modern de rangul prim.

Ca redactor Dr. Vasile Hossu scria foarte ușor, și deși nu studiasse nici când la școală română, avea un stil frumos românesc. Pe lângă articoli de fond, car

dispune ca toate vasele de pe lacul Scutari să fie predate. Guvernul Muntenegrului în fiecare zi va avea să dea informații despre rezultatul depunerii armelor. Guvernului, prin reprezentanții diplomați, cari tratează asupra capitulării cu diplomații austro-ungari i-se impune ca totdeauna să comunice Monarhiei locul unde staționează. În punctul al zecelea și ultimul esmii muntenegrini cer ca tratativele de pace să se înceapă cât mai iute.

Mobilizarea Portugaliei. — Corespondentul din Lugano a ziarului „Secolo” s'a întreținut cu mari diplomați din Portugalia, cari i-au făcut următoarele declarații: Ambasadorul englez la Lisabona în timpul din urmă s'a consultat des cu prim-ministrul portugez asupra obligamentelor impuse de alianța cu Anglia. E probabil, că Portugalia va mobiliza, au declarat diplomații, contra mobilizării sunt numai catolicii, cari aderează ideilor profesionale de Papa. Cu toate aceste Portugalia nu se mai poate subtrage dela împlinirea alianței cu Anglia.

Războiul european.

Comunicatul lui Höfer ne relatează, că pe frontul italian punctul Oslavija pentru care din ambele părți s'au dat lupte vehemente, a fost iarăș cucerit de trupele noastre. Cu aceasta ocaziune au fost făcuți mai mulți prizonieri italieni. Luptele de pe frontul italian în general au scăzut din intensitate. În Muntenegru, ca și în regiunea

dau directivă, adeseori scria foiletoane, în cari cu ochi de „Argus” vedea și apoi zeflemiza cu satiră picătoare scăderile sociale.

Pentru ca foaia să se susțină la nivel, redactorul Hossu convoca în fiecare Mercuri seara consiliul redacțional, în care să cetiau și supuneau la critică severă și obiectivă articolele principale, fără nici o considerațiune la persoana, pe care o aveau de autor. Articolele trecuți prin retorta reviziunii de Mercuri treceau la tipografie și Vineri seara Unirea trebuia să iasă de sub tipar. Sâmbătă se speda foaia așa, că pe Duminică majoritatea abonanților să o poată ridica dela poșta.

Astfel știa tinărul redactorul să corăspundă frumoasei sale misiuni.

Am scos la lumină aceste momente din viața neuitatului, oarecând, coleg și amic Dr. Vasile Hossu, în legătură cu fondarea ziarului Unirea, fiindcă despre ele nu exista nici o urmă în scris. Și e bine, că din viața și activitatea unui bărbat de talia lui să nu rămână nimic necunoscut, ce e de interes public și ce poate contribui la caracterizarea lui.

În urmă am scris aceste rânduri, ca să-mi împlinesc și o datorință de pietate, față de memoria acelei mare arhieru, moartea cărui trebuie să-o deplângem chiar acum, când mai mare lipsă am avea de mintea lui luminată și de valoroasa lui personalitate.

Dr. Izidor Marcu.

Scutariului e liniște deplină. Populația privește cu indiferență capitularea trupelor. Luptele de pe frontul basarabean continuă, însă nu cu vigoarea de mai înainte. Pe frontul din Bucovina rușii au concentrat noi trupe, cari au început lupte de poziții.

Trupele germane după o bombardare violentă au asaltat pozițiile franceze dela Vimy—Neuville pe o estenziune de 5—600 metri. Au prins 1 ofițer, 250 ostași, și au capturat 1 mitraileză și 3 punătoare de mine.

Pe frontul rusesc nu e nimic de remarcat.

† Episcopul Dr. Vasile Hossu.

— Voci de presă. —

„Foaia Poporului Român”.

„Neamul românesc și biserica gr.-cat. română din Ungaria și-a pierdut un mare păstor în aceste grele timpuri: Episcopul Gherlei, Dr. Vasile Hossu nu mai este între cei vii. O inimă mare, o inimă curat românească a încetat să bată — și noi, românii din Ardeal și Ungaria ne vedem de-odată rămași orfani de un bun părinte, de un îndrumător luminat, și ponderat, care avântul prin lui comunicativ, prin energia lui nebiruită și printr'o activitate bogată, reală, pozitivă — a dăruit nației românești atâtea așezăminte culturale și ar mai fi dăruit — dacă moartea nu l-ar fi smuls în chip atât de năprasnic, de dureros din mijlocul nostru.

Episcopul Dr. Vasile Hossu a fost cea mai remarcabilă figură a bisericii românești. Un temperament senin și vioi, cu un cap limpede, înzestrat cu o cultură universală, înțelegător al aspirațiilor culturale și naționale românești — acest mare prelat era cu atât mai scump nației românești cu cât vedea că forța lui activă, că marile lui calități, că suvântul lui curajos, și cu autoritate — se traduc în fapte pozitive de folos obștei românești. Pe unde a fost, acest mare episcop — a proiectat lumină în suflete și a lăsat o dără luminoasă în urma-i ca o flacără vie.

Lugojul e mândru că l'a avut pe dr. Vasile Hossu de episcop — căci azi, datorită stăruinței și muncii depuse — orașul acesta are o teologie, un seminar, o preparandie greco-catolică, o școală de fete — cu un cuvânt — Lugojul a devenit un centru cultural al neamului nostru — numai în urma inițiativei și puterii creatoare a marelui dispărut.

Și ca o dovadă că conștiința acestui mare slujitor al neamului și bisericii sale a fost robită numai de idei nobile și salutare pentru românism — e că s'a hotărât să părăsească Lugojul, orașul mare și vioi — și să se exileze în mica localitate Gherla — călăuzit numai de gândul ca și din aceasta dieceză săracă și smerită să facă un focar de cultură și să puie bază la numeroase așezăminte românești. Dr. Vasile Hossu n'a ocupat demnitatea de episcop al Gherlei, până ce nu-i s'a dat depline garanții din partea cercurilor autorizate că-i se va face cu putință să ridice la Gherla o reședință

episcopescă, un seminar greco-catolic, o preparandie, un internat pentru gimnasiști, și o preparandie de fete greco-catolică.

Și câte n'ar mai fi vrut acest mare, activ și generos episcop să înfăptuiască pentru nevoile culturale și bisericesti în Dieceza care i-a fost încredințată? Se plângea mereu celor din jurul lui, în timpul din urmă, că boala ce-l roade — îl împedica să ducă la capăt opera începută cu atâta avânt la Gherla. Și pentru această operă românească ar mai fi vrut să trăiască. Cu o pasiune imensă și caldă dorea viață, blândul episcop în momentul când vedea că moartea veghează deja la căpătâiul său. Cei cari l'au văzut în zilele din urmă — spun că Episcopul plângea ca un copil — că trebuie să moară atât de curând. Și azi noi toți îl plângem că l'am pierdut.”

În veci pomenirea lui.

Bobotează românească în Praga.

Prințesa Lobkowitz se întreține cu un țaran român.

De data aceasta vreau să relatez despre sfințirea apei și serviciul bisericesc ținut de preotul militar Emil Habor, pentru soldații noștri români gr.-cat.

Au avut bieții noștri soldați — iarăși — o mângâiere sufletească.

Pe frumoasa insulă a Sofiei (Sofien Insel) din mijlocul orașului Praga s'au adunat soldații români gr.-cat. — peste 1000 de inși, partea cea mai mare din regimentul de infanterie Nr. 51 — la orele 9 dim. Altarul e ridicat în loc liber, în văzul tuturor.

Căpitanul Pompeiu Andrea, fiul preotului român din Ighiu, a fost comandantul batalionului (Marschbatalion) (pe pieptul inimii căpitan atârna crucea pentru merite cl. III, primită de curând). Comandantul trupelor cari au participat la serbare a fost căpitanul Valeriu Todoruț, fiul preotului român din Buteni (deasemenea decorat cu crucea pentru merite clasa III). Corpul ofițeresc al regimentului 51 — întreg, în frunte cu colonelul Eduard Litschauer.

Muzica militară a executat în decursul slujbei cântece bisericesti, iar compania de onoare a regimentului, în decursul festivității a dat cinci salve de pușcă, când a fost sfințirea apei.

Publicul adunat a urmărit cu deosebită atențiune serviciul nostru bisericesc. Preotul gr.-cat. din Făgăraș, Emil Habor, acum preot militar în Praga, îmbrăcat în frumoase odăjdii bisericesti a servit la altarul campestru.

Mulțumită preotului Habor, a și decurs festivitatea atât de impozant.

Mai cu seamă a fost remarcată prezența Alteței Sale, a principesei Josefa de Lobkowitz, care însoțită de contesa Elisa de Thun a luat parte la întreaga festivitate. Alteța Sa a binevoit a se întreține cu unele din damele române prezente și a fost scenă neuitată, când principesa Lobkowitz, înrudită cu casa noastră domnitoare, văzând pe un țaran român, îmbrăcat românește, s'a apropiat de el și l'a întrebat pe românește de unde și cine este. Moșul din Sumurduc abia putea de bucurie, când a aflat, cu cine a avut cinstea a vorbi.

Dar nu este o expresie unică a sentimentelor principesei Lobkowitz față de noi. De nenumărate ori ne-a arătat dragostea Sa față de soldații români răniți, de prin spitale. Așa d. ex. la Crăciun a oferit fiecărui soldat câte un cadou, ca o dovadă mai mult despre iubirea ce ne poartă, altădată s'a grăbit să ofere lectură românească, pe spesele proprii, soldaților noștri de prin spitale.

Când a dat principesa mâna cu țărânul român din Sumerduc, parcă a vrut Altei Sa să arete în fața tuturor soldaților români cât ține la propteaua aceasta solidă a Monarhiei noastre, la țărânul în sumă și opinci.

Numai mulțumitori putem fi Alteței Sale, pentru sentimentele aceste nutrite față de noi și dacă se spune despre român, că „ține minte“, cum n'ar ținea minte aceste manifestații de dragoste?

Au fost un moment neîntârziat când trupele au ingenunchiat și în sunetele goarnelor: „Zum gebet“ (La rugăciune!) au ridicat rugăciuni pioase către Domnul.

Dintre români am remarcat pe dl Șoșdean cu dna, pe dl docent prof. Leșan (Cernăuți), Dr. Minerva Domșa pe dna Rainer etc.

Toate 'n tot: preotul militar Emil Habor poate fi foarte satisfăcut pentru reușita Bobotezii, în orașul Praga.

N'au să o uite străinii, dar mai cu seamă n'au să o uite românii.

Și răsuna atât de frumos „Hora Sinaii“ cântată de muzica militară, en tempo de march, în timp ce trupele plecau spre casarmă.

Cronicar.

† Augustin Hamsea.

La mănăstirea egumenilor gr.-or. din Hodoș-Bodrog a decedat după un morb greu arhimandritul Augustin Hamsea, fostul egumen al mănăstirii amintite. Moartea arhimandritului Hamsea, care era o fală a bisericii române gr.-or. în urma împlinirii conștiințioase a oficiului său și a cunoștințelor vaste, este o pierdere simțită pentru biserica gr.-or. Prin anii 1891 când a devenit vacantă episcopia din Arad între cei candidați de a ocupa locul acesta a fost și Augustin Hamsea. În urma majorității de voturi dintre cei doi candidați a fost ales de episcop al diecezei de Arad Iosif Goldiș. În anul 1901 a abzis de postul de rector al institutului teologic-pedagogic din Arad și s'a retras la mănăstirea din Hodoș-Bodrog unde și-a petrecut restul zilelor în o viață cu adevărat creștinească.

Odihnească în pace!

Informațiuni.

P. S. Episcopul de Oradea în Blaj. Azi în 29 crt. cu acceleratul de dimineața a sosit în orașul

nostru, P. S. Episcopul de Oradea Dr. Demetriu Radu.

P. S. e oaspele Excelenței Sale Mitropolitului Victor.

Ziua năstăie a Impăratului Wilhelm. Joi 27 crt. Impăratul Germaniei, Wilhelm a împlinit vârsta de 57 ani. S'au făcut mari pregătiri pentru serbarea acestei zile nu numai în Germania, ci și în Austro-Ungaria s'au luat toate dispozițiile pentru sărbătoarea zilei natale alui Wilhelm. În Viena, la curtea Majestății Sale s'a servit prânz de gală, la care au luat parte miniștrii, moștenitorul de tron și ambasadorul german la Viena.

Din prilejul zilei natale, Impăratul Wilhelm, după comunicatul agenției „Wolff“, ca recunoștință pentru atitudinea bravă a armatelor germane, a emis un ordin, prin care dă amnestie generală pentru toți ostașii și cetățenii.

Contribuiri. D-nul Dumitru Toncean, cadet, care de prezent se luptă pe frontul rusec, a donat „Reuniunii Mariană a elevilor pedagogiei“ suma de 2 cor., pentru internatul pedagogic 4 cor., iar câte 2 cor. a donat „Reuniunii femeilor române“ și „Societății meserieșilor“.

Amintirile societății din Blaj exprimă d-lui Toncean cele mai sincere mulțumiri pentru aceste fapte creștinești.

Efectele cutrămurului de pământ. Primim următoarele: Recentul cutrămur de pământ s'a simțit în comuna Chiciudul-de-câmpie prin o puternică zguduire, care a durat un moment, și în celălalt moment a urmat o clătinare a edificiilor, care a ținut mai multe secunde. Biserica frumoasă, edificată abia de câțiva ani, care putea fi spre podoabă oricărei comune fruntașe, a fost mai greu atinsă de zguduirile cutrămurului. S'au crepat, începând deasupra, toți pereții, așa încât e aproape de a se ruina. S'au surpat mai multe case, a căror fundament slăbit fiind de deseale revărsări de ape, era deajuns o zguduire cât de mică să se ruineze total. Multe dealuri se surpă în urma apei, ce izbucesc din sinul lor.

Mulțămită. În favorul Mesei studenților din Blaj, au binevoit a contribui: Dr. Iuliu Maniu 10 cor., Constantin Colbasi proprietar Spring 4 cor., Simeon Moldovan v.-prot. 5 cor., Dr. Ioan Oltean adv. Murășludoș 10 cor. ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou, Vasile Tătar preot Kebeleszentiván 5 cor. ca răscumpărare a felicitărilor de ziua onom., Liviu Stupinean teol. abs. ca rescumpărare a anunțurilor de logodnă 20 cor., Ioan Sabadeanu comerciant Brașov din prilejul zilei onomastice a dăruit fondului de ajutorare al studenților morboși 25 cor. Tuturor le exprimă călduroasă mulțămită

Direcțiunea gimnazială.

— Vrednicul profesor din Beiuș M. O. D. Alexandru Nutiu conștia de greutatea cu cari se luptă tinăra noastră societate de lectură a binevoit a ne sări într'ajutor cu suma frumoasă de 50 coroane, — pentru-ce venim să-i aducem prinesul nostru de mulțămiri — și conform statutelor avem feri-

cirea al înregistra între primii membrii fondatori ai tinerei noastre societăți, — dorind totodată să-i urmeze și alții pilda jertfă.

Pentru soc. de lect. „Sf. I. Gurădeaur“ a teologilor rom. gr.-cat. din Oradeamare:

Cornel T. Mărian
prezident.

Tutunul se va scumpi din nou începând cu 1 Februarie. Direcțiunea regiilor ungare a stabilit noul tarif și se așteaptă aprobarea ministrului de finanțe. Ca motiv al urcării prețurilor tutunului se dă scumpirea producțiunii și urcarea salariilor.

Necrolog. † Din Lugos ne vine știrea despre moartea tinărului George Văgălău, cleric curs IV mort la 10 Ianuarie n. în tinerețea vieții după un morb îndelungat și greu. Regretăm mult pierderea așa de timpurie a acestui tiner cu frumoase talente, cu o voce plăcută, plină de farmec, fiind și un violonist de multă speranță, care ne lăsa să legăm de el nădejdi de bine. Fie partea lui cu dreptii!

— Văd. Lucreția Erdélyi născ. Coroianu cuprinsă de siăbiciunile bătrânețelor, după scurte suferințe, împărțându-se cu sfințele taine ale muribunzilor, a repausat în Domnul la 18 Ianuar st. n. a. c. în anul 71-lea al vieții sale.

Rămășițele pământesti ale scumpei defuncte s'au acezat spre vecinică odihnă în cimiterul comun din Tătărești la 21 Ianuar st. n. a. c. la 10 ore din zi.

Odihnească în pace!

Bibliografie.

A apărut:

B. MARIAN: Dicționar de citate și locuțiuni streine (latinești, grecești, italienești, englezești, franțuzești și nemțești). E o carte, ce se poate bine întrebuința și costă 2 cor. Se poate procura și dela librăria semi-narială din Balázsfalva—Blaj.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentele dela: Szamos-Mókód pe 1/10 1911—1/10 1913. — Porumbacul infer. pe 1911. — Bistrița pe 1/5 1913—1/5 1915. — Lopadea rom. pe 1915. — Zorlențul de jos pe 1914 și 1915. — Rechițova pe 1/6 1912—1/6 1913. — Turț pe 1916 sem. 1-iu. — Petrova pe pe 24/10 1913—24/10 1914. — Vulcan pe 1915. — Dobrești pe 1915. — Ghirbom pe 1/7 1906—31/12 1907. — Filpișul mic quitat separat. — Aranyomgyes pe 1/1 1913—10/2 1914. — Pricas pe 10/5 1915—10/5 1916. — Mihălț pe 1914 sem. 2-lea și 1915. — Bădălna pe 1/6 1914—1/6 1915. — Chirău pe 1915 sem. 2-lea. — Băgău pe 1/I 1905—1/3 1909. — Buciumi pe 1/5 1914—1/5 1915. — Oharagos pe 1915 sem. — Zau pe 1914. — Merișor pe 1912 și 1915. — Necopeiu pe 1/5—31/12 1915. — Sighetul Marmației pe 1916 sem. 1-iu. — Pusztahollód pe 1915 sem. II și 1916 sem. 1-iu.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Szeles.